

LEEFREGEL ARIËNSINSTITUUT

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	5
2. De priesterlijke vorming	6
Menselijke vorming.....	6
Geestelijke vorming	8
Intellectuele vorming.....	10
Pastorale vorming.....	11
3. De leiding van het Ariënsinstituut	12
4. De aannameprocedure.....	13
5. Praktische richtlijnen en afspraken	15

© Ariënsinstituut 2014

Voorwoord

In maart 2014 kon ik vol vreugde het besluit nemen om in ons aartsbisdom weer te starten met een nieuwe eigen priesteropleiding. De priesteropleiding draagt de naam van het huis waar zij is gevestigd, het Ariënsinstituut.

Het Ariënsinstituut, gelegen in de binnenstad van Utrecht, behoort als priesteropleiding tot het kloppend hart van het Aartsbisdom Utrecht. Voor het leven van de Kerk zijn priesters essentieel. Priesters zetten immers de zending voort die Christus van de Vader heeft ontvangen: “De priesters vertegenwoordigen in de Kerk en voor de Kerk op sacramentele wijze Christus, Hoofd en Herder, verkondigen met gezag zijn woord, herhalen zijn gebaren van vergeving en van aanbod van heil, vooral door het doopsel, de biecht en de Eucharistie, dragen tot aan de volledige zelfgave zijn liefderijke zorg voor de kudde, die zij in eenheid verzamelen en naar de Vader voeren door Christus en in de Geest” (*Pastores dabo vobis*, nr. 13).¹

Gelet op het bijzondere ambt dat priesters in de Kerk bekleden, spreekt het vanzelf dat aan hun vorming hoge eisen worden gesteld. Het gaat hier om een integrale vorming op menselijk, geestelijk, intellectueel en pastoraal gebied (*Pastores dabo vobis*, hoofdstuk V). Het Ariënsinstituut draagt zelf zorg voor de menselijke en geestelijke vorming van de seminaristen en deels ook voor de pastorale vorming.

De menselijke vorming is erop gericht dat de priester in zijn menselijke persoon een brug kan vormen voor anderen in hun ontmoeting met Christus en wordt gebracht tot de innerlijke rijpheid die nodig is voor het celibataire leven. Het dagelijks vieren van de Eucharistie en bidden van het getijdengebed, de regelmatige aanbidding van het Allerheiligst Sacrament en het ontvangen van het sacrament van boete en verzoening zijn vaste onderdelen van het leven van priesterstudenten. De persoonlijke begeleiding door hun geestelijk leidsman heeft tot doel de band met Christus in een persoonlijk gebedsleven te ontwikkelen en te verdiepen.

¹ Johannes Paulus II, Postsynodale Apostolische Exhortatie *Pastores dabo vobis*, *Kerkelijke documentatie* jaargang 20 nr. 5 (juni 1992), pp. 215-306.

Het Ariënsinstituut is een seminarie in de vorm van een convict, hetgeen inhoudt dat de seminaristen hun intellectuele vorming en ook een deel van hun pastorale vorming niet in het instituut zelf ontvangen. De seminaristen die in aanmerking komen voor een studie op academisch niveau, zullen het bachelors- en mastersprogramma in de theologie naar Nederlands recht, inclusief het baccalaureaatsprogramma in de theologie naar kerkelijk recht, volgen aan de Tilburg School of Catholic Theology. Deze is onderdeel van de Universiteit van Tilburg, maar gehuisvest in Utrecht, in de voormalige pastorie van de Sint Catharinakathedraal, op loopafstand van het Ariënsinstituut. De Tilburg School of Catholic Theology is canoniek erkend door de Heilige Stoel; in 2007 voor een periode van vijf jaar en sinds 2012 voor onbepaalde tijd. Daarnaast kunnen seminaristen een priesteropleiding volgen op HBO-niveau op basis van een studieprogramma dat door de Tilburg School of Catholic Theology en Fontys Hogeschool Theologie Levensbeschouwing wordt verzorgd. Fontys Hogeschool Theologie Levensbeschouwing werkt nauw samen met de Tilburg School of Catholic Theology waarmee zij op hetzelfde adres is gehuisvest, en is in 2010 door de Heilige Stoel erkend als een HBO-instelling.

Voor ons ligt de leefregel die een kader vormt voor het leven in het Ariënsinstituut en voor de vorming die er wordt aangeboden. Ik bid op voorspraak van de Heilige Willibrord, de patroon van het Aartsbisdom Utrecht, dat onze seminaristen onder leiding van de Heilige Geest aan ons Ariënsinstituut zullen worden gevormd en opgeleid tot bekwame priesters die Christus, het hoofd van de Kerk, op waardige en overtuigende wijze vertegenwoordigen in ons aartsbisdom.

Utrecht, op het Feest van de H. Apostel Thomas, 3 juli 2014

A handwritten signature in black ink, reading 'W. J. Eijk', written in a cursive style.

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk
Aartsbisschop van Utrecht

1. Inleiding

“Jezus ging de berg op en riep tot zich, die Hij zelf wilde; en zij kwamen bij Hem. Hij stelde er twaalf aan om Hem te vergezellen en door Hem uitgezonden te worden, met de macht de duivels uit te drijven” (Mc. 3, 13-15). In deze paar woorden wordt de kern van het priesterschap zichtbaar.

Priesters zijn mannen die door Christus geroepen zijn om in verbondenheid met Hem te leven en vanuit deze verbondenheid de wereld in te gaan om Hem present te stellen in Woord en Sacrament. Priesters zijn vrienden van de Heer, die de opdracht krijgen om in zijn Naam de Blijde Boodschap te verkondigen en overal van zijn liefde te getuigen.

Jezus roept mannen tot het priesterschap. Het initiatief gaat van Hem uit. De roeping alleen is echter nog niet voldoende. Er vindt ook een vorming plaats. De twaalf apostelen lopen geruime tijd als leerling met Jezus mee alvorens Hij hen met de kracht van de Heilige Geest uitzendt om zelfstandig de wereld in te gaan en overal van Gods grote daden te getuigen. In deze tijd van vorming horen ze Jezus spreken en zien ze Hem met de mensen omgaan. Bovenal zien zij Hem in gebed één zijn met de Vader. Ook krijgen zij van tijd tot tijd speciaal onderricht van de Heer over wat Hem allemaal te wachten staat, in het bijzonder Zijn lijden, sterven en verrijzen in Jeruzalem. Door dicht bij de Heer te zijn, leren ze Hem steeds beter kennen. Het woord van de Heer wordt werkelijkheid: *“Ik ken de mijnen en de mijnen kennen Mij”* (Joh. 10, 14). Vanuit deze verbondenheid, dit kennen, kunnen ze later op een goede en geloofwaardige manier van Jezus getuigen en Hem overal in de wereld present stellen.

Het leven op een priesteropleiding, een school van het Evangelie, bestaat in het volgen van Christus, zoals de apostelen: “Het betekent dat men zich door Hem laat inwijden in het dienen van de Vader en de mensen onder de leiding van de Heilige Geest; dat men zich gelijkvormig laat maken aan Christus, de Goede Herder, voor een betere priesterlijke dienst in de Kerk en in de wereld. De vorming tot het priesterschap betekent gewend raken aan het geven van een persoonlijk antwoord op de fundamentele vraag van

Christus *'Hebt ge Mij lief?'* Voor de toekomstige priester kan het antwoord slechts de totale gave van het eigen leven zijn."²

De vorming van de apostelen is gericht op de zending. Voordat de Heer terugkeert naar zijn Vader, geeft Hij hen de opdracht om uit te gaan over de hele wereld, alle volkeren tot zijn leerlingen te maken en hen te dopen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Deze Heilige Geest zet de leerlingen vervolgens in beweging, doet hen met volmacht over de Heer spreken en geeft hen de kracht om mensen in zijn Naam helend nabij te zijn.

Wie zich vandaag de dag tot het priesterschap geroepen weet, zal ook een tijd van studie en vorming moeten doormaken. Wat de studie en vorming betreft zijn vier pijlers te onderscheiden: de menselijke vorming, de geestelijke vorming, de intellectuele vorming en de pastorale vorming. Van belang is dat het gedurende de jaren tot een integratie van deze vier pijlers komt.

Als de studie volledig is afgerond en de kandidaat voor het priesterschap geschikt is bevonden, zal de hij door de verantwoordelijken van de opleiding eerst worden voorgedragen voor de diakenwijding en een half jaar later voor de priesterwijding. De studie en vorming stoppen natuurlijk niet bij het ontvangen van de wijdingen. Van priesters wordt verwacht dat ze de voortgezette vorming van het aartsbisdom blijven volgen en bereid zijn om zich gedurende hun hele priesterleven te blijven scholen en vormen.

2. De priesterlijke vorming

Menselijke vorming

De menselijke vorming is een essentieel onderdeel van heel de priesterlijke vorming. "Zonder een passende menselijke vorming zou heel de priesterlijke vorming haar noodzakelijk fundament missen."³ De priester is geroepen om 'levend beeld' te zijn van Jezus Christus, Hoofd en Herder van de Kerk.

² *Pastores dabo vobis*, 42.

³ *Pastores dabo vobis*, 43.

Het is de taak van de priester het Woord te verkondigen, de sacramenten te vieren en “in naam en de persoon van Christus” de gemeenschap in liefde te leiden. Het belangrijkste instrument voor de priester is daarbij zijn eigen persoon. De menselijke vorming heeft als doel de persoon van de kandidaat zo te vormen dat hij geen obstakel, maar een brug is voor de ander in zijn/haar ontmoeting met Jezus Christus.

In de Schrift staan hele gewone en duidelijke criteria waar een man van de Kerk aan moet voldoen: in staat tot goede verhoudingen met anderen, niet arrogant, niet twistziek of verkwistend, minzaam, gastvrij, oprecht, prudent, matig, discreet, dienstbaar, in staat om eerlijke en broederlijke relaties aan te gaan, liefdevol, een hart voor de armen, bereid om te begrijpen en te vergeven, bekwaam om te onderwijzen, in staat zijn eigen huis goed te besturen.⁴

De Kerk vraagt voor het priesterschap mannen die zichzelf goed kennen en die weet hebben van hun talenten en kwaliteiten. Ook moet een kandidaat voor het priesterschap zich bewust zijn van zijn tekorten en beperkingen. Hij moet er zo mee kunnen omgaan, dat zij niet tot een last voor anderen worden en de verkondiging van het Evangelie niet in de weg staan.

In de jaren van studie en vorming moet een kandidaat uitgroeien tot een affectief rijpe persoon. “De affectieve rijping veronderstelt het besef van de centrale plaats van de liefde in het menselijk bestaan. Het gaat om een liefde waarin de hele persoon betrokken is, in zijn fysieke, psychische en geestelijke dimensies en elementen.”⁵

Een positieve en vrije keuze voor het celibaat is eveneens van eminent belang. Voor de Kerk is het celibaat een charisma, een gave. Iedere kandidaat zal voor zichzelf moeten ontdekken of hem het charisma van het celibataire leven geschonken is. In dat geval zal hij hier in alle vrijheid en op een positieve wijze op kunnen antwoorden. Een kandidaat dient in de tijd van studie en vorming een levenscultuur te ontwikkelen die hem in staat stelt

⁴ Vgl. o.a. 1 Tim. 3, 1-5; Tit. 1, 7-9.

⁵ *Pastores dabo vobis*, 44.

het celibaat te beleven als 'leven schenkend' en niet iets dat hem benauwt en ongelukkig maakt.

Een vruchtbaar celibatair leven vraagt om het weet hebben van de eigen seksualiteit. Een celibatair moet van harte alleen kunnen zijn en ook met momenten van eenzaamheid kunnen omgaan. Hij moet echter ook in staat zijn om oprechte vriendschappen en hartelijke relaties aan te gaan, waarbij hij de ander als individu respecteert en de grenzen in acht neemt die horen bij zijn levensstaat. Dat alles om te blijven groeien in zijn innige verbondenheid het Jezus Christus en Zijn Kerk.

De waarde van de gemeenschap, de *communio*, is juist ook in een tijd die gekenmerkt wordt door individualisme en groeiende eenzaamheid, één van de meeste sprekende tekens en één van de meest doelmatige wegen voor de boodschap van het Evangelie. Een priester wordt geroepen tot dienst aan de gemeenschap. Om dienaar van de gemeenschap te kunnen zijn, moet een priester in gemeenschap kunnen leven. Dat is in de vorming tot het priesterschap van groot belang. In de dagelijkse omgang leert een kandidaat anderen en zichzelf het beste kennen en leert hij ook ontdekken of hij een man van de gemeenschap is. Door het concrete samenleven, juist ook in de gewone dingen van alledag, kan hij de waarde van zijn levenskeuze toetsen. Het leven in de gemeenschap van de priesteropleiding helpt ook om een antwoord te vinden op de vraag of hij geroepen is tot het priesterschap.

Geestelijke vorming

“Als de menselijke vorming zich ontwikkeld heeft in het kader van een antropologie die heel de werkelijkheid van de mens omvat, opent zij zich voor de geestelijke vorming en wordt zij daarin voltooid.”⁶

Nadat Jezus de twaalf apostelen tot zich geroepen had, trokken ze een lange tijd met de Heer op en volgden zij Hem op al Zijn wegen. Zo groeiden zij in verbondenheid met de Heer. De leerlingen zien Jezus veelvuldig in gebed. Zij ontdekken dat het hele leven van Jezus gericht staat op het doen van de wil van de Vader. Heel concreet vragen de leerlingen Jezus op een

⁶ *Pastores dabo vobis*, 45.

gegeven moment om hen te leren bidden. Jezus leert zijn leerlingen dan het Onze Vader.

Een priester is een man van gebed. De kandidaat die zich meldt voor het priesterschap heeft al een zekere ervaring met het geestelijk leven. Van kandidaten wordt verwacht dat zij verbonden zijn met een geloofsgemeenschap waar ze wekelijks de zondagse Eucharistie vieren. Veel kandidaten die zich melden hebben al een bepaalde vertrouwdheid met het overwegen van het Woord van God, kennen de smaak van het gebed, zetten zich in voor de dienst aan medegelovigen en/of de armen van deze wereld. De geestelijke vorming van de toekomstige priester zal de reeds verworven ervaringen in het geestelijk leven bevestigen, verdiepen en vooral ook omvormen tot de specifiek priesterlijke spiritualiteit.

Over de geestelijke vorming zegt het Tweede Vaticaans Concilie dat de priesterkandidaten geleerd moet worden: “Christus te zoeken in een getrouwe overweging van het Woord van God, in een actieve deelneming aan de heilige geheimen van de Kerk, vooral de Eucharistie en het goddelijk officie; ook in de bisschop die hen zendt en in de mensen tot wie zij worden gezonden, met name de armen, de kleinen, de zieken, de zondaars en de ongelovigen. De allerzaligste Maagd Maria, die door Jezus Christus bij zijn kruisdood aan de leerlingen is gegeven als moeder, moeten zij met kinderlijke trouw beminnen en vereren.”⁷

De geestelijke vorming wordt door de Kerk gezien als het belangrijkste element in de priesterlijke opvoeding. De ontwikkeling van het geestelijk leven hangt daarbij in de eerste plaats af van Gods genade. Open staan voor zijn genade en Hem toestaan jezelf te laten omvormen naar ‘zijn beeld en gelijkenis’ vereist het veelvuldig vieren van de Eucharistie, een basiskennis van de traditie van het geestelijk leven, het inoefenen van allerlei vormen van gebed, met name het getijdengebed, geestelijke begeleiding en momenten van stilte en van innerlijke en uiterlijke rust.

⁷ *Optatam totius*, 8.

Een belangrijke waarde op de geestelijke weg van de kandidaat voor het priesterschap is een leven in innige vereniging met Jezus Christus. Priesters worden geroepen om vrienden van Jezus te zijn. Deze vriendschap is geen pretentie van de mens, maar een onschatbare gave van Christus zelf, Die tot zijn leerlingen gezegd heeft: *“Ik noem u geen dienaars meer, want de dienaar weet niet wat zijn heer doet, maar u heb Ik vrienden genoemd, want Ik heb u alles meegedeeld wat Ik van de Vader heb gehoord”* (Joh. 15,15).

Wezenlijke elementen van de geestelijke vorming zijn: de mediterende en biddende lezing van het Woord van God (lectio divina), de dagelijkse viering van de Eucharistie, het getijdengebed, het persoonlijk gebed, de aanbidding van het Allerheiligst Sacrament, het ontvangen van het boetesacrament en de geestelijke begeleiding.⁸

De geestelijke vorming houdt ook in het zoeken van Christus in de mensen. Juist een leven van gebed, van vertrouwde omgang met de Heer, vormt een kandidaat voor het priesterschap in de spiritualiteit van het Hart van de Heer.

Intellectuele vorming

De intellectuele vorming is een noodzakelijke pijler van de vorming tot het priesterschap. Reeds de apostel Petrus schrijft in zijn eerste brief dat iedere christen zijn geloof moet verdedigen en altijd bereid moet zijn *“tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u leeft”* (1 Petr. 3, 15).

In het licht van de grote uitdaging van de nieuwe evangelisatie waartoe de Kerk geroepen is, is een gedegen kennis van zaken omtrent het geloof bijzonder urgent. De huidige tijd wordt sterk gekenmerkt door individualisme, pluralisme en onverschilligheid ten aanzien van Kerk en geloof. Priesters moeten de gelovigen tot diepere kennis van de goddelijke geheimen kunnen brengen, opdat de gelovigen goed toegerust zijn voor hun zending in de wereld. Daarnaast moet een priester in staat zijn de tekenen van de tijd te verstaan. Hij moet de dialoog met de moderne samenleving aan kunnen

⁸ Vgl. *Pastores dabo vobis*, 48.

gaan en in staat zijn het Evangelie op een adequate wijze te incultureren. Niet alleen kennis van de filosofie en de theologie is noodzakelijk, maar ook van de moderne tijd en haar wetenschappen. Door de studie hecht de toekomstige priester zich aan het Woord van God, groeit hij in zijn geestelijk leven en bereidt hij zich voor op het vervullen van zijn pastorale dienst.⁹

De studenten van het Ariënsinstituut studeren aan de Tilburg School of Catholic Theology (TST) van de Universiteit van Tilburg. Zij die daarvoor in aanmerking komen, volgen een academische opleiding; voor anderen is er een speciale HBO-route via Fontys Hogeschool Theologie Levensbeschouwing (FHTL) in samenwerking met de TST.

Pastorale vorming

“De gehele opleiding van de studenten moet erop gericht zijn, dat zij naar het voorbeeld van onze Heer Jezus Christus, de Leraar, Priester en Herder, tot echte zielenherders worden gevormd.”¹⁰

De pastorale vorming is gericht op een bekwame uitoefening van het pastoraat als priester. De pastorale vorming kent een vakinhoudelijke kant in de praktische theologie. Hier wordt op een wetenschappelijke en systematische manier gereflecteerd op de pastorale praktijk. Het gaat bij de pastorale vorming echter ook om ‘ervaringen’ en het inoefenen van vaardigheden.

Van studenten wordt verwacht dat zij tijdens hun studietijd betrokken zijn bij een concrete geloofsgemeenschap in het aartsbisdom. Op deze wijze raken zij bekend met de pastorale praktijk in het bisdom waarvoor zij worden opgeleid en gevormd en kunnen zij zich een beter beeld vormen van de Kerk zoals die zich manifesteert in de geloofsgemeenschap en in de persoon van de priester, de permanent diaken, de pastoraal werkers en werksters en de vrijwilligers.

⁹ Ibid. 51.

¹⁰ *Optatam totius*, 4.

In het Ariënsinstituut zijn er vele gelegenheden om bepaalde taken in te oefenen. Gedurende de gehele opleiding worden de kandidaten voor de vieringen ingedeeld als lector, acoliet, koster en cantor. Ook krijgt iedereen stemvorming, zangonderricht en preekbegeleiding.

Van groot belang voor de pastorale vorming zijn de stages. In deze stages oriënteert de student zich op Christus, de Goede Herder, om zijn eigen pastoraal handelen te toetsen en richting te geven. Het gaat in de stages niet alleen om het verwerven van deskundigheid en het aanleren van pastorale vaardigheden, maar vooral ook om het groeien in een wijze van zijn, die bepaald wordt door de gezindheid en de houding van Christus zelf, Hoofd en Herder van de gemeenschap.

Het Ariënsinstituut kent twee soorten stages:

De zomerstages worden vervuld gedurende de zomervakanties vanaf de afronding van het eerste jaar tot voor de aanvang van het pastorale jaar. Deze laatste zomerstage kan al in het teken staan van het pastorale jaar. In de regel beslaat deze zomerstage drie weken, al dan niet aaneengesloten. De kandidaat schrijft een verslag van deze stage en bespreekt dit verslag met de rector en de spiritueel.

Het pastorale jaar vindt plaats tijdens de studie aan de TST en FHTL en vindt plaats in één van de parochies van het aartsbisdom. De stage wordt begeleid door gekwalificeerde supervisoren en pastoraaltheologen. In de supervisie wordt geleerd hoe de student via zelfreflectie zijn eigen spreken en handelen in pastorale situaties kritisch kan analyseren en verbeteren. Tijdens de colleges pastoraal-theologische reflectie leert de student concrete pastorale situaties te verbinden met theologische theorievorming met het oog op verantwoord pastoraal handelen.

3. De leiding van het Ariënsinstituut

Het Ariënsinstituut is de priesteropleiding van het Aartsbisdom Utrecht en de uiteindelijke verantwoordelijkheid berust dan ook bij de aartsbisschop. De uitvoering van het beleid, de dagelijkse leiding en het toezicht op de

priesterlijke vorming vertrouwt hij toe aan de rector.¹¹ Deze brengt geregeld verslag uit aan de aartsbisschop over zijn werkzaamheden en die van de staf van het instituut. Bij het behandelen van alle zaken wordt de priesteropleiding resp. de staf vertegenwoordigd door de rector.¹²

De spiritueel ziet in samenspraak met de rector toe op de groei in spiritualiteit van de afzonderlijke kandidaten en de integratie daarvan in het geheel van de priesterlijke vorming. Ook heeft hij inbreng in het gemeenschappelijke programma van de geestelijke vorming. Hij onthoudt zich in de staf van een oordeel m.b.t. de persoonlijke geschiktheid van de kandidaten, wier persoonlijk leidsman of biechtvader hij is.¹³ Bij het nemen van beslissingen over het toelaten van studenten of het wegzenden van de opleiding kan nooit het oordeel van de spiritueel gevraagd worden.¹⁴ Dit impliceert tevens dat de rector geen biechtvader van een priesterstudent kan zijn.

Naast de spiritueel is er een tweede geestelijk leidsman aan het Ariënsinstituut verbonden, tot wie de priesterstudenten zich ook voor geestelijke begeleiding kunnen wenden. Het is de bedoeling dat de priesterstudent een keuze maakt voor de geestelijke begeleiding door de spiritueel of de tweede geestelijk leidsman.

Daarnaast zijn er medewerkers en vrijwilligers die het Ariënsinstituut terzijde staan voor het secretariaat, de keuken of op huishoudelijk terrein.

4. De aannameprocedure

De eerste stap in de aanmelding als priesterstudent is een oriënterend gesprek met de rector. In dit gesprek wordt kennis gemaakt en zal de roeping nader worden verkend. Ook zal worden gekeken of de weg van het priesterschap inderdaad de beste weg is om te gaan. Tot deze verkenning behoort de mogelijkheid om in een speciale retraite de roeping te onderzoeken of

¹¹ CIC 260.

¹² CIC 238 § 2.

¹³ *Ratio Nationalis* nr. 17.

¹⁴ CIC 240 § 2.

deel te nemen aan een roepingenreis die door het Ariënsinstituut wordt georganiseerd. In dit eerste gesprek wordt ook vastgesteld in hoeverre de vooropleiding toereikend is en welke stappen eventueel gezet moeten worden om aan de opleidingseisen te voldoen.

Het aanmeldingsformulier

Aanmelding als priesterstudent vindt plaats door het insturen van het aanmeldingsformulier plus de bijbehorende bijlagen.¹⁵ Dit aanmeldingsformulier is te verkrijgen bij de rector. Wanneer het ingevulde formulier ontvangen is, wordt er door de rector in overleg met de staf besloten of de aannameprocedure wordt vervolgd. Wanneer niet met de aannameprocedure wordt verder gegaan wordt de kandidaat hiervan door de rector op de hoogte gesteld.

De intakegesprekken

Wordt de aannameprocedure voortgezet dan wordt de kandidaat uitgenodigd afspraken voor intakegesprekken te maken met respectievelijk de rector en een door de rector aangewezen priester uit het aartsbisdom.

Het psychologisch onderzoek

Naar aanleiding van deze gesprekken wordt opnieuw gekeken of voortzetting van de aannameprocedure zinvol is. Bij voortzetting formuleert de rector op basis van de intakegesprekken enkele nadere vragen met betrekking tot de geschiktheid van de kandidaat voor het priesterschap. Deze vragen vormen het uitgangspunt voor het psychologisch onderzoek, dat onderdeel uitmaakt van de procedure. De kandidaat krijgt deze vragen toegezonden en legt ze zelf voor aan de psycholoog. Het rapport is bestemd voor de kandidaat en wordt in overleg met de kandidaat aan de rector van het Ariënsinstituut toegezonden.

De referenties

In dit deel van de aannameprocedure worden referenties ingewonnen. Van de kandidaat wordt gevraagd minimaal twee referenties op te geven. In

¹⁵ *Ratio Nationalis* nr. 22.

elk geval wordt de pastoor van de thuisparochie van de kandidaat om een referentie gevraagd.

De Verklaring Omtrent het Gedrag

Sinds 1 januari 2012 maakt ook de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) deel uit van de aannameprocedure. De kandidaat ontvangt voor de aanvraag van deze verklaring een formulier van de rector dat al gedeeltelijk is ingevuld. Hij dient dit zelf verder in te vullen en bij de gemeente waar hij woonachtig is aan te vragen. In overleg met de kandidaat kunnen de kosten van de aanvraag van een VOG door het Ariënsinstituut worden voldaan.

De uiteindelijke toelating

Op grond van de gesprekken, het psychologisch onderzoek, de referenties en de Verklaring Omtrent het Gedrag besluit de rector, in overleg met de staf, of de kandidaat wordt aangenomen. Deze wordt hiervan schriftelijk door de rector op de hoogte gesteld.

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk

Kandidaten die hun studie in deeltijd aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk zullen gaan volgen, moet ook daar een aannameprocedure doorlopen.

Bijzondere situaties

Wanneer het gaat om de aanname van iemand die reeds aan een andere priesteropleiding verbonden is geweest of ergens novice is geweest, dient er een getuigenis opgevraagd te worden bij de bevoegde leiding van het betreffende instituut, met name ook omtrent de reden van heengaan c.q. van wegzending. Dit wordt aan de kandidaat meegedeeld.¹⁶

5. Praktische richtlijnen en afspraken

Algemeen

Het leven in het Ariënsinstituut duurt het gehele jaar op wekdagen van maandagmorgen tot vrijdagavond, met korte vakanties rondom Kerstmis,

¹⁶ *Ratio Nationalis* nr. 23.

na Pasen en een langere vakantie in de zomer. Wie op weekdays tussentijds een nacht afwezig wil zijn, overlegt dit tevoren met de rector. Gedurende de vakanties is het Ariënsinstituut gesloten; zo nodig kan de rector uitzonderingen op deze regel toestaan. Doorgaans zijn er op zaterdag en zondag geen gemeenschappelijke activiteiten.

Iedere student heeft ieder studiejaar drie reguliere gesprekken met de rector: een startgesprek, waarin de leerdoelen voor het komende studiejaar worden vastgesteld; een tussentijdse evaluatie in januari, waarin een tussenbalans wordt opgemaakt; en een eindevaluatie, waarin het hele studie- en vormingsjaar wordt geëvalueerd en alvast vooruit wordt gekeken naar het volgend jaar.

De studenten zijn samen verantwoordelijk voor de gezamenlijke woon- en verblijfsruimtes op de studentenafdeling en de woonkamer en keuken op de eerste verdieping. Over het gebruik van deze ruimtes leggen zij verantwoording aan de rector af.

Iedere student heeft een eigen kamer, die hij ook zelf schoon houdt. Er worden afspraken gemaakt, opdat ieder voldoende ruimte krijgt voor studie en om alleen te zijn. Voor onderling contact en ontspanning zijn vooral de gemeenschappelijke ruimtes.

Er wordt een vergoeding gevraagd voor kamerhuur, energiekosten en voor de warme maaltijden; hierbij wordt rekening gehouden met de onkosten en leefwijze van andere studenten. De econoom van het aartsbisdom stelt de verschuldigde vergoeding ieder studiejaar opnieuw vast.

De broodmaaltijden worden door de studenten zelf verzorgd volgens onderlinge afspraken. Op de weekdays is er 's avonds een gemeenschappelijke warme maaltijd waarin door het Ariënsinstituut voorzien wordt.

Het Ariënsinstituut staat in principe open voor gasten:

- gasten bij de warme maaltijd worden daags tevoren gemeld;
- overnachten is – vanwege de beperkte ruimte – in principe niet mogelijk;

- priesters, diakens, pastoraal werkers en werksters, familie, vrienden, medestudenten en allen die kennis willen maken met het Ariënsinstituut zijn van harte welkom en worden gastvrij ontvangen.

De menselijke vorming

Van iedere student wordt verwacht dat hij deelneemt aan de gemeenschappelijke activiteiten.

De studenten zijn volgens een vastgesteld rooster een week lang verantwoordelijk voor een aantal taken, zoals huishoudelijke corvee, schoonmaken van het sanitair op de studentenafdeling, verzorgen van de broodmaaltijden, liturgische taken.

Enkele keren per jaar worden de onderlinge verhoudingen en de sfeer in de groep uitdrukkelijk ter sprake gebracht in het huisgroepgesprek.

De geestelijke vorming

Iedere weekdag begint met het bidden van het ochtendgebed, persoonlijke meditatie en het vieren van de Eucharistie. Eenmaal per week is er aanbidding van het H. Sacrament.

Iedere student heeft regelmatig contact met de spiritueel van het Ariënsinstituut. Deze ziet toe op de geestelijke groei van de kandidaat en de integratie daarvan in het geheel van de priesterlijke vorming. De spiritueel behoort tot het ‘forum internum’, dat wil zeggen dat hij gehouden is aan het ambtsgeheim en zich onthoudt van een oordeel over de student. Daarnaast heeft elke student een eigen geestelijk leidsman met wie hij regelmatig contact heeft voor geestelijke begeleiding. De aartsbisschop stelt enkele priesters beschikbaar voor geestelijke leiding. De keuze van deze priester gebeurt in overleg met de rector.¹⁷ Deze priester kan ook de biechtvader zijn.

In overleg met de spiritueel regelt iedere student voor zichzelf tijden van stilte en van persoonlijk gebed.

¹⁷ Vgl. CIC 239 § 2.

De intellectuele vorming

Van alle studenten wordt verwacht dat ze serieus studeren en ook voor anderen het studeren mogelijk maken en stimuleren. De rector wordt door de student regelmatig op de hoogte gehouden over het verloop en de resultaten van de studie.

De studenten zijn mede verantwoordelijk voor de goede contacten binnen de Tilburg School of Catholic Theology en Fontys Hogeschool Theologie Levensbeschouwing; ze nemen deel aan de verschillende activiteiten van deze onderwijsinstellingen.

De pastorale vorming

Voor de taken van koster, lector, cantor en acoliet wordt een rooster opgesteld. Iedere student wordt voor deze taken ingedeeld. Bijzondere vieringen worden gezamenlijk voorbereid. Op doordeweekse dagen kunnen de afzonderlijke taken door studenten individueel worden voorbereid (de cantor zoekt dan bijvoorbeeld zelf de liederen uit, zonder ruggenspraak met de celebrant of de lector).

Elke student verbindt zich met een parochie door er regelmatig deel te nemen aan de zondagse liturgie en door mee te doen aan een werkgroep of bepaalde activiteiten.

Eens in de week is er zangles om de liturgische gezangen te oefenen.

Tijdens de jaren van studie en vorming zal ook de band met de aartsbisschop, de hulpbisschoppen en het aartsbisdom goed ontwikkeld moeten worden. De student neemt deel aan diocesane activiteiten. De plechtigheden van het Paastriduüm viert hij met de aartsbisschop in de kathedraal.

In de loop van de vormingstijd ervaart de student in drie officiële kerkelijke plechtigheden dat zijn roeping vanwege de Kerk bevestigd wordt en dat de verwerkelijking hiervan naderbij komt.

De aanvaarding onder de wijdingskandidaten ('admissio') vindt in beginsel plaats aan het begin van het derde studiejaar. Na het afronden van de

bachelorfase kan de student de aanstelling tot lector ontvangen en voor het begin van het pastorale jaar de aanstelling tot acoliet. In overleg met de rector wordt bekeken of en wanneer de vraag tot aanstelling gedaan kan worden. De admissio en aanstellingen vinden in principe plaats tijdens een diocesane viering in de kathedraal.

In het Ariënsinstituut wordt geen bijzondere kleding vereist. Klerikale kleding wordt gedragen vanaf de diakenwijding en is vanaf dat moment ook voorgeschreven.¹⁸

Dagorde Ariënsinstituut

Weekdagen	07.00 uur	Ochtendgebed
	07.15 uur	Persoonlijke meditatie
	07.45 uur	Eucharistie
	08.15 uur	Ontbijt
	10.30 uur	Koffie – thee
	13.00 uur	Lunch
	15.30 uur	Koffie – thee
	17.30 uur	Warme maaltijd
18.30 uur	Avondgebed	
Maandagavond	18.45 uur	Avondgebed – aanbidding – rozenkrans
Woensdag	07.30 uur	Ochtendgebed
	07.45 uur	Persoonlijke meditatie
	08.15 uur	Ontbijt
	19.00 uur	Eucharistieviering
	19.45 uur	Koffie
	20.00 uur	Start van de bezinning
	21.45 uur	Dagsluiting

¹⁸ CIC 284.

griens instituut
priesteropleiding aartsbisdom